

NOVA GORICA

★

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA GORIŠKI OKRAJ

★

Izvajanje zvezne uredbe o preskrbi prebivalstva v goriškem okraju

Vezane cene — zboljšanje življenjskih pogojev za kmeta.

Ljudstvo v goriškem okraju je z navdušenjem pozdravilo zvezno uredbo o preskrbi prebivalstva. Po vsem okraju so masovna zborovanja, na katerih proučujejo novi sistem preskrbe in cen. Zlasti zbujajo med kmeti veliko zanimanje sistem vezanih cen, ker je to pač vprašanje, ki se tiče prvenstveno njih samih. Veliko se razpravlja o vezanih cenah. Kmetje računajo in preračunavajo, za koliko so se spremenile cene posameznim kmečkim pridelkom in industrijskim izdelkom v njihov prid. Vendar pa je še mnogo ljudi, ki si niso na jasnem, v čem in za koliko se bo zboljšal njihov položaj z novim načinom preskrbe. Zlasti pa se novo uredbo vse premalo študira v zvezi s splošnim našim dosežanim gospodarskim razvojem in nadaljnjimi perspektivami.

GARANTIRANA PRESKRBA

Z garantirano preskrbo so zamenjani delavci, nameščenci, uradniki, ustanove in podjetja, v zadrugah in združnih organizacijah ter pri privatnih delodajalcih. Nadalje vajenci, vojni invalidi upokojenci, dijaki srednjih in strokovnih šol, osebe svobodnih poklicov, dijaki nižjih šol, člani obrtno-predelovalnih združenj ter vsi delavci in kmetje. Ravno tako je zagotovljena garantirana preskrba tudi svojem delavcem in nameščencem, v kolikor niso že samookrbovalci, ter gmočno ne-preskrbljenim osebam, ki se ne morejo same preživeti. Poleg tega pa zagotavlja uredba preskrbo tudi kmetovalcem, ki žive v pasivnih in v vojni opustošenih krajih in kjer so dani pogoji za nadaljni dvig kmečke produkcije. Vsi kmetovalci, ki živijo na aktivnih kmečkih gospodarstvih, ne pridejo v poštev pri uredbi o garantirani preskrbi. Njih pa zaščiti druga uredba in sicer uredba o vezanih cenah, ki jim omogoča, da si nabavijo vse industrijske produkte po cenah garantirane preskrbe, to se pravi po maksimalnih cenah, v kolikor oddajajo oz. prodajajo tudi oni svoje pridelke preko združenj po vezanih, to je maksimalnih cenah. Pri garantirani preskrbi pa ne pridejo v poštev tudi tisti ljudje, ki so do danes živitarili v revščini in pomanjkanju in ki nimajo nobenih izhodov, da bi si na mali peščici male zemlje izboljšali življenjske pogoje. Danes je prišel čas, ko se more in zato mora izboljšati življenje tudi za tega malega človeka. Zboljšalo se mu bo s tem, da se bo zaposlil pri enem ali drugem delu, pri gradnji naše nove domovine ter tako prišel pod zaščito uredbe o garantirani preskrbi, po kateri se zviša obrok sladkorja na nakaznice TD od 1000 na 1200 gr., obrok moke od 15 na skoro 20 kg, maslo od 350 do 1200 gr. itd. Nič čudnega torej, če se s tem v zvezi ljudje, ki so do danes živitarili raztreseni po raznih krajih, z navdušenjem izražajo: »No, sedaj pa gremo v produkcijo!«, kot je bil to primer v Brjanih in drugod.

KAJ NUDI NOVA UREDBA NAŠEMU KMETU

V uvodniku »Ljudske pravice« z dne 25. februarja 1948 »imamo navedene primere cen nekaterih kmečkih in industrijskih produktov iz leta 1939 v stari Jugoslaviji ter primere današnjih vezanih cen istih produktov, iz česar je razvidno, da je dobil leta 1939 za 1 q krompirja 94 kg cementa, medtem ko dobi danes za 1 q krompirja 120 kg cementa ter za 100 kg pšenice 10.30 kg sladkorja, po novih vezanih cenah pa 12.49 kg sladkorja. Pri nas v Julijski Krajini pa je bilo izkoriščanje kmeta še večje, ker so fašistične

V okrajnem mehaničnem podjetju v Solkanu je steklo prvo železo

Okrajno mehanično podjetje je bilo ustanovljeno v Solkanu takoj po priključitvi. Tov. Jožef Štrukelj je daroval vse stroje svoje mehanične delavnice v Gorici, katere so delavci zadnje dneve pred priključitvijo v stalni nevarnosti zaradi sovističnih izpadov fašistične drhali demontirali in jih prepeljali v Solkan.

Podjetje je pričelo obratovati v poslopih bivše mehanične delavnice Bedeschi, katere lastnik je odpeljal svoje stroje v Italijo in pobegnil tik pred priključitvijo.

Komaj je pričelo podjetje obratovati, že je prejelo ogromno naročil, kar razpolaga z dobrimi modernimi stroji, kot tudi dobrim strokovnim kadrom. Podjetje izdeluje vse vrste tudi novih mehaničnih delov, kmečka orodja, kot pluge za traktorje, težke do 30 stotov itd. Veliko lažje pa bi izdelovali vse vrste del, ako bi podjetje imelo primernejše prostore tako

Pogled na peč v trenutku, ko so jo »navrtali« in je priteklo iz nje prvo raztopljeno železo

VOJKOVA OPOROKA

Brez žrtv ni zmage, ne svobode!

26. februarja 1943 je umirajoči Vojko s svojimi poslednjimi besedami povedal globoko resnico: »Brez žrtv ni zmage, ne svobode!« Junaški borec — Vojko se je takoj ob vključitvi v našo borbo zavedal globoke vsebine druge svetovne vojne. Čutil je, da bo moral zastaviti vse sile za osvoboditve, ki bo prineslo resnično svobodo vseh ljudi. Vojkova zavest je bila silno visoka — bila je simbol naše zavesti, bila je verna slika, odraz vseh primorskih junakov, bila je simbol narodnega upora — simbol pravične borbe.

Spominu našega prerano umrlega junaka smo se bili oddolžili že v času narodno osvobodilne borbe. Ustanovljena brigada Janka Premrla - Vojka se je z vsako akcijo, vsako novo zmago poklonila spominu Vojka.

Danes, ko divja v svetu borba proti imperializmu, mora stati lik Vojka pred nami še bolj živo, kot kdaj koli prej. Vse delovno ljudstvo Jugoslavije se vključuje z ostalimi demokratičnimi narodi v borbi za mir s tem, da ustvarja v svoji lastni deželi novo življenje. Nov delovni zanos je zajel vse množice v borbi za izvedbo petletnega plana. Ob spominu na Vojka bo naš delovni polet v izvajanju novih gospodarskih nalog najlepša oddolžitev za njegovo žrtv.

Ob 30letnici Sovjetske armade

Dne 23. februarja so sovjetski narodi in z njim vsi svobodoljubni narodi praznovali 30 letnico herojske in neprimirne Sovjetske armade.

Slavna je zgodovina Sovjetske armade bolj kot katerekoli armade na svetu. V dneh državljanske vojne in tuje intervencije so sovjetski delavci in kmetje v vrstah Rdeče armade pokazali vsemu svetu, kaj zmora revolucionarni duh sproščene proletarijata in siromašnih kmetov.

Ves miroljubni in svobodoljubni svet se danes zaveda, da dolguje svoj obstanek, svojo svobodo vsem tistim milijonom skromnih in požrtvovalnih junakov — sovjetskih delavcev in kmetov, ki so v vrstah Sovjetske armade rešili človeštvo pred povratkom v barbarstvo.

Uspehi in zmage Sovjetske armade so bili tisti neusahljivi moralni vir moči, ki je navdihoval slehernega našega partizanskega borca v borbi proti okupatorju.

Zmagoviti boji Sovjetske armade, njena materialna in moralna pomoč našim narodom, so bili tisti odločujoči faktorji, ki so tudi nam omogočili ustvariti si takšno državo, takšno življenje in takšen družbeni red, za kakršnega so umirali naši najboljši sinovi.

Se posebna moralna pomoč je bilo zaupanje v moč Sovjetske armade za nas Primorce, ki smo ječali 25 let pod krutim suženjstvom italijanskega fašizma.

Zato je praznik Sovjetske armade tudi ljudstvo goriškega okraja dostojno praznovalo.

Proslave so bile v Solkanu, Šempetru, Ajdovščini, Vipavi, na gradilišču Nove Gorice itd. Povsod so se te proslave v velikem številu udeležili naši delavci in kmetje skupno z našo vojsko.

Govorili so o Sovjetski armadi, predstavili naše vojske in oblasti. Ljudstvo pa je nastopalo s pesmimi in recitacijami, primerjali temu dnevu. Povsod je vladala navdušenja in v očeh vsega ljudstva si čital globoko hvaležnost našega ljudstva do Sovjetske armade.

za namestitve strojev, kot za delavnico samo. Ker so tako delavci kakor uprava prišli do prepričanja, da bi se delo z ureditvijo livarne zelo pospešilo, so se z vso vnemo, kljub raznim težkostim, vrgli na delo. Pri tem jim je zelo pomagalo znanje upravnika in nekaterih starejših izkušenih livarjev. Po dolgem trudu in vztrajnem delu jim je uspelo, da so peč dokončali in jo 14. februarja stavili v obrat. Znožnih obrazov so delavci tekali okoli peči, da dokončajo še zadnje priprave. Točno ob dveh popoldne pa je na strehi podjetja zaplapolela rdeča delavska zastava: priteklo je prvo železo. Vsem so od veselja zažarele oči, ko so videli, da njihov trud ni bil zaman. Peč obratuje brez hibe.

V veliko posodo je tekla žareči curk gize, katero so nato odlivali v manjše posode in nato v pripravljene modele. Ko je bila ugotovljena odgovarjajoča giza za dele strojev, so pričeli vlivati razna zobčasta kolesa za stroje opekarn v goriškem in tolimskem okraju. Livarna bo vlivala vse vrste delov strojev. Za izdelovanje modelov imajo prvovrstnega modelarja, ravno tako imajo strokovnjake za obratovanje peči in livarje. Peč ima na uro precejšnjo zmogljivost. V narčtu imajo še postavitev velike peči za topljenje jekla. Poleg tega ima podjetje še eno manjšo peč za topljenje bron in aluminija, katero pa bodo v kratkem povečali.

Podjetje se danes še bori s težavami, zlasti zaradi pomanjkanja potrebnega materiala, toda iznajdljivost delavstva premaguje tudi te začetne ovire. Zdaj je v podjetju zaposlenih 36 delavcev. Med njimi vlada najlepše tovarštvu in volja do dela. Mnogo del, ki jih podjetje ne bi moglo izvršiti zaradi pomanjkanja odgovarjajočih strojev, je bilo izvršenih samo zaradi iznajdljivosti celotnega delovnega kolektiva.

Livarna je velika važnosti ne samo za goriški okraj, ampak za vso Slovenijo, saj že prihajajo naročila od vse povsod za vlivanje nadomestnih in novih strojnih delov.

Raztopljeno železo vlijeva v pripravljene kalupe

V tovarni Anhovo je začel obratovati prvi stroj za izdelovanje cementnih cevi

Delavci so stroj sami popravili in spravili v pogon

Poleg cementa in drugih azbestocementnih izdelkov je izdelovala tovarna v Anhovu tudi cevi raznih premerov, od 2,5 do 40 cm za vodovode, kanalizacije itd. Tik pred zadnjo svetovno vojno je postavila uprava tovarne nove moderne stroje za izdelovanje cevi. Ti stroji so imeli dnevno zmogljivost do 1500 m cevi raznega premera. Ker so cevi v času vojne služile okupatorju kot važen vir materiala, so leta 1943. v dogovoru z delavci prišli partizani po odvodnem kanalu v tovarno ter minirali motorje za pogon strojev. V dobi angleško-ameriške uprave so hoteli lastniki tovarne odpeljati enega teh strojev, toda delavstvo tovarne se je temu uprlo ter preprečilo odvoz strojev. Po priključitvi, ko je tovarna postala last skupnosti, so delavci skupno s strokovnjaki drugih naših podobnih tovarn, zavedajoč se važnosti cevi pri izgradnji naše industrije, v petletki pričeli s popravom enega teh strojev.

Sklenili so, da bodo spravili stroj v pogon do 15. t. m. Za izvedbo te naloge je delavstvo, posebno pa mehaniki, zastavilo vse sile. Izkazali so se pri tem delu tudi nakladalci, ki so zadnji dan delali dve uri prostovoljno, dan očistili prostor, kjer naj bi se izkladale nove cevi. Mogljen stroj je stal sredi saloničnega oddelka, ves okrašen z zelenjem in zastavami, nešteto ponosnih oči je zrla vanj. Marsikdo je premišljeval, ali bo pravilno obratoval ali ne. Ko je prišla prva cev iz stroja, je zajelo vse delavstvo največje veselje, zadovoljstvo in ponos, da jim je uspelo spraviti stroj v obrat. Ponosni so, da so stroj obvladali sami, kljub temu, da so italijanski strokovnjaki zbežali pred priključitvijo v Italijo in napovedovali, da se bo tovarna brez njih ustavila. Stroj deluje brezhibno. Z prvega dan je v ceni izmenil izdelal 520 trimetrskih cevi, to je nad 1500 m, ne da bi se pokvarila le ena sama cev.

Po končanem sedemurnem prostovoljnem delu za pomoč demokratičnemu grškemu ljudstvu se je delavstvo vseh oddelkov tovarne zbralo okrog stroja. Upravnik tovarne tov. Gosak je v kratkih besedah čestital delavstvu k temu velikemu uspehu in pozval celotni delovni kolektiv, naj da vse od sebe, da bo plan tovarne za letošnje leto 100% dosežen, kar bo najboljši porok lepše bodočnosti našega delavstva. Nato je delavski kolektiv tovarne poslal resolucije maršalu Titu, glavnemu odboru ES, zveznemu ministru za industrijo, tov. ministru Francu Leskovšču in Glavni direkciji zvezne industrije v Beogradu. Delavstvo se v teh resolucijah zavezuje, da bo celoten plan za leto 1948 preseglo.

Združni domovi — temelj napredka

V kratkem bo stekla žičnica izpod Čavna v Črniče

V pogorelem gozdu pod Čavnom bodo letos zasadili 50.000 borovih sadik

Bivša poslovalnica Gorško-novogorjskega gozdnega gospodarstva v Ajdovščini je v preteklem letu izdelala v svoji režiži za 2.707.508 din jamskega in tesanega lesa, katerega so nakupili največ iz privatnega sektorja. Samo premovalniku v Raši so dobavili jamskega lesa v vrednosti nad pol milijon din. Tovarni parketu na Colu, žagi v Vipavi in nekaterim manjšim obratom so dobavili skupno 650 m hlodovine, listovcev in iglovcev.

Od KLO Črniče in Gojače so prevzeli v posek in izdelavo jamskega lesa v gozdu pod Čavnom, ki je v septembru lanskega leta pogorel na površini 80 ha. Skupina požarovalnih delavcev je kljub neugodnemu vremenu v zimskih mesecih do 1. febr. izdelala 2500 m³ jamskega lesa za rudnik v Raši.

Nastalo pa je vprašanje, kako spraviti najceneje in po najkrajši poti les do glavne prometne ceste v Črničah. Pot je dolga 8 km, strma in razvožena. Vprežne živine je malo, potreba za prevoz gradbenega

materiala in za obdelavo polja pa so velike.

Tov. Mirko Pižent, upravnik poslovalnice, je dejal: »Zgradili bomo žičnico. Po žičnici bomo imeli v dolini v 8 urnem delovnem času 30 do 40 m³ lesa. S tem bomo razbremenili najmanj 10 vprežnih vozov. Dnevno bomo prihranili nad pol milijon sto koruznega in drugega zrna, ki bi ga za opravljanje tega dela pojedla živina.«

Vaščani so imeli v začetku pomisleke, kje dobiti potrebni material in kako zgraditi v naših grapah žičnico. Tudi uprava se je teh težko dobro zavedala, vendar se je v svojem letu izdelave tega velikopoteznega načrta, Inž. Klanšek iz Tolmina, ki je izdelal veliko, 10 km dolgo žičnico v Knežji grapi, jim je napravil načrt. Žico in drugi potrebni material so zbrali od raznih strani. Kmetstvo obdelovalna zadruga v Vipavi jim je dala na razpolago 7 stotov žice, nekaj je prispevala narodna imovina in rudnik Raša, gotovo količino gradiva pa so dobili

od republiškega ministrstva za gozdarstvo.

Gradnja žičnice se bliža sedaj koncu. Že v tem mesecu se bo začel po žičnici prevoz lesa. Gradnja žičnice v tem hribovitem svetu je bila težavna in naporna. Dva dobra meseca se je trudila skupina delavcev pod vodstvom tov. Grudna, novatorja iz Tolmina, ki je spopolnil že tirnice pri žičnici v Kneži. Dela so tehnično dobro izvedena. Žičnica sloni na osmih močnih nosilcih in na velikem 20 m visokem močnem nosilcu (zamilstov. Grudna), ki bo olajšal tek žičnih vozov.

Žičnica bo velike gospodarske koristi za ta kraj. V bodočnosti jo bodo podaljšali še do trnovskega gozda in železniške postaje v Batujah, kar bo omogočilo hitro in neposredno dobavo stavbenega lesa iz teh gozdov za obnovu podeželja ter za gradnjo Nove Gorice in zadrugnih domov.

Uprava poslovalnice je te dni po predaji svojih poslov okrajni poslovni zvezi za Gorisko, odseku za gozdarstvo, sklenila skupno z novim

vodstvom, da bodo šli tamkajšnjim kmetom na roko. Po končanem planškem delu jim bodo namreč gozdni delavci dostavili po žičnici na dom drva za kurjavo in apnenico, za katero bodo uporabili vrhove in vejave posekanih dreves. KLO Črniče je v ta namen že stopil v stik s strokovnjakom apneničarjem v Kostvi v Slov. Istri. Računajo, da bo mogoče z drevesnimi ostanki nakuhati najmanj 3000 stotov apna. To je tudi nujno, ker je določena proizvodnja apnenice »Rdeča zvezda« v Solkanu v glavnem za gradnjo Nove Gorice in druge nove gradnje. KLO Črniče in Gojače pa bosta lahko presežek svojega apna nudila za gradnjo združnih domov in za obnovu bližnje okolice. S tem bodo hkrati tudi očistili uničeni gozd za nov nasad. Že letošnji spomlad bodo posadili nad 50.000 borovih sadik, ki jih bodo dobili iz državne drevesnice v Logatcu. Ministrstvo za gozdarstvo LRS jim je tudi prisloščilo na pomoč in jim nakazalo 400.000 din podpore za gozdozgoj.

Akcija za pomoč grškemu ljudstvu

Akcija za pomoč grškemu ljudstvu je v prvem tednu zavela lep razmah. Posamezne kraje in sindikalne podružnice so prevzeli prave tekmovalne duh v zbiranju prispevkov. Akcija je zajela prav vse sloje. Prispevke zbirajo po vaseh, v sindikalnih podružnicah, pa tudi pionirji nočejo zaostajati. Dosedaj je bilo odposlanih 67.092,50 din. Prispevali so:

Sindikalna podružnica Carinar-nica Gorica	500.—
Sindikalna podružnica Ljudska Naproza Ajdovščina	2.800.—
Sindikalna podružnica Narodna banka Ajdovščina	190.—
Klub Narodne milice goriskega okraja	12.000.—
Sindikalna podružnica Okrajnih nameštencev pri OIO Gorica	15.080.—
Sindikalna podružnica Cementarne Anhovo	27.500.—
Krajevni odbor OF Zavino	570.—
Krajevni odbor OF Puštalce	360.—
Tečaj tajnikov in predsednikov KLO v Mirnu	3.175.—
Sindikalna podružnica finančnega odseka pri OIO Gorica	1.170.—
Rajonski odbor za pomoč grškemu ljudstvu Kostanjevica na Krasi je poslal prvi znesek, nabran v 9 KLO	3.747,50
Skupaj din	67.092,50

Pionirji na osnovni šoli tudi tekmujejo med svojimi četami in imajo že nabran znesek 1200 din.

Razne kulturno-umetniške skupine imajo v načrtu prireditve in gostovanja v korist akcije.

Pri tej akciji je ljudstvo goriskega okraja ponovno izpriznilo, da pravilno razume borbo, ki jo bje grško ljudstvo za svojo svobodo in za mir ter zmago demokracije po vsem svetu.

Tudi Solkanci bodo podprli borbo grškega ljudstva

Dne 16. februarja je bil masovni sestanek v Solkanu v zvezi z akcijo za pomoč demokratičnemu grškemu ljudstvu. Predsednik mestnega odbora OF se je v svojem govoru dotaknil pomena te akcije ter borbe demokratičnega grškega ljudstva za svojo neodvisnost.

V razgovoru so se nameščenci MLO zavezali, da bodo darovali vsak eno dnevnico. Zveza borcev NOV Solkan ter aktiv mladine bo dal čisti izkupiček dveh kulturnih prireditev, ravno tako so se zavezali pionirji in organizacija APZ, da bodo darovali iz zabanje.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se vse množične organizacije zavezale za ta dom in druge socialne ustanove in jih po svojih močeh podpre, da se tem sirotam nudi čim več socialne podpore, da se jim vzgoji v koristne delovne člane človeške družbe. Brisklo ljudstvo in ostale množične organizacije Slovenskega Primorja so že veliko storile za pomoč vsem onim, ki so potrebni socialne pomoči. Gotovo bodo iz svojega socialnega čuta šle tudi v bodoče po tej poti ter bodo podpirale otroke in druge domove vojnihi sirot, otroke staršev, ki so dali svoja življenja ali pa so postali invalidi za našo svobodo.

kupiček ene prireditve. Mizariji Združenja mizarov obrtnikov so se obvezali, da bodo dali eno dnevnico ter vsak eno uro prostovoljnega dela. Delavci okrajnega mehaničnega podjetja Solkan bodo ravno tako dali po eno dnevnico in ves izkupiček enega štedilnika. Tov. Gomiščev Venčeslav, lastnik trafike v Solkanu, pa je obljubil, da bo dal izkupiček enkratne dobave tobaka.

S tem so nekateri Solkanci pokazali svojo visoko zavest ter pravilno pojmovanje borbe grškega ljudstva, ki vodi težko borbo, da se čimprej osvobodijo izpod monarholastičnega režima ter anglo-ameriškega imperikalizma.

Delavci tovarne Anhovo za pomoč grškemu ljudstvu in za gradnjo združnih domov

Povsem drugače je postalo po priključitvi Slovenskega Primorja k FLR življenje v tovarni cementa in salonita Anhovo. Novo svobodno življenje utrjuje delavcu zavest, da dela zase, da ustvarja boljše in srečnejšo bodočnost sebi in bodočim pokolenjem. Zato je danes tudi odnos do dela in strojev postal popolnoma drugačen. Delavci se zavedajo tudi velike važnosti prostovoljnega dela in se ga pošteno udeležujejo.

Na pobudo sindikalne podružnice in množičnih organizacij je bil sklican sestanek vsega delovnega kolektiva. Slavljen je bil predlog, naj bi se celotni delovni kolektiv udeležil prostovoljne delovne akcije v nedeljo 15. t. m., zaslužek sedemurnega dela pa naj gre za pomoč borečemu se demokratičnemu grškemu ljudstvu ter za gradnjo združnih domov v goriskem okraju. Delavci so predlog sprejeli z odobravanjem in pokazali veliko zanimanje in razumevanje tako za borbo demokratičnega grškega ljudstva, kot za gradnjo združnih domov.

Prostovoljnega dela se je udeležilo v nedeljo 15. t. m. 600 delavcev, to je skoro 100%. Naredili so nad 4000 delovnih ur v vrednosti okrog 55.000 dinarjev. Med delavci je vladalo zelo dobro razpoloženje, kar je dokaz njihove zavednosti. Zleteli bi bilo, da bi se inke prostovoljne kacije še ponovile — prilika za to je dovolj — in da bi se prostovoljnega dela udeležilo 100% vse delavstvo.

Obmejne predpise je treba spoštovati!

Mnogo ljudi, posebno mladina, preveč površno jemlje ukrepe v zvezi z državnim mejno. Že nešteto krat smo opominjali, da se je treba držati pri prehodu preko državne meje predpisov, ki so jih sporazumno sprejeli jugoslovanske in italijanske oblasti. Prehodi so dovoljeni samo s propustnico na določenih cestnih blokih in to samo po dnevni. Vsaka druga pot je združena z nevarnostjo. Če koga doleti pri takem nevarnem prehodu večja ali manjša neugodnost ali pa še hušje, da riskira celo življenje, niso tega krivi obmejni organi, ki so postavljali, da vestno po navodilih stražijo mejo, pač pa so krivi ljudje sami, ki ne upoštevajo predpisov.

Zlasti neresno jemlje vso stvar mladina ob mejnih vasi, ki se rada izpostavlja neugodnostim, včasih morda samo, da vidi svoje stare znanke ali kaj podobnega.

V noči od sobote na nedeljo, nekaj pred 3. uro, je neki mladenič, doma iz Standreže, po imenu Karlo Ferloja, star 25 let, ki je delal nekaj časa v Jugoslaviji, hotel ilegalno pri-

iti na italijansko stran. Po pripovedovanju očitkecev je bil mladenič viden in se je v takšnem stanju odločil prekoriniti mejo med Mirnom in Rupo po polju. Obmejna straža na jugoslovanski strani ga je opazila in ga večkrat pozvala, naj se ustavi. Toda mladenič se ni zmenil za pozivo in je še bolj pospešil korake. Straža je streljala naprej v zrak. Ko se pa Ferloja na noben način ni hotel ustaviti, je straža streljala vanj in ga ranila v roko. Ranjen se je spustil v beg. Straža je bila prisiljena ponovno streljati, pri čemer je bil smrtno zadet.

Zjutraj je prišla komisija, ki je ugotovila vse okoliščine, in predala truplo Karla Ferloja krajevnomu odboru v Mirni za pokop. Pogreb je bil v ponedeljek popoldne na mirnem pokopališču.

Ta dogodek, ki ga je na vsak način treba obžalovati, naj bo v spomin vsem lahkomiselnim, ki nečisto razumejo, da je treba obmejne predpise upoštevati, ker so straže zato postavljene, da izvršujejo svojo dolžnost.

Poklicni špekulanti pod ključem

V dneh 7. in 9. februarja je narodna milica v Solkanu aretirala tri veržarke in špekulante, na račun katerih so se že dalj časa množile pritožbe. To so 56-letni Mirko Mozetič s Svetogorske ceste 238, 43-letni Jože Čadež s Svetogorske ceste 311 in Avgust Ravnik, vsi trije gostilničarji. Zaradi preiskave so bili pridržani tudi Čadežova žena Slavica, Mozetičeva žena in Ravnikarjev sin Marko.

Organi ljudske oblasti so bili primorani izvesti preiskavo, javno tožilstvo pa na odrediti aretacijo zaradi večših prijav, da se omenjeni trije gostilničarji bavijo s špekulacijo, veržijo in se okoriščajo kot v času fašizma, čeravno so bili že opozorjeni in tudi kaznovani za manjšimi globami. To pa jih ni prav nič izboljšalo.

Po dosedanjih ugotovitvah sta Čadež in Mozetič sporazumno nakupila 40 hl vina in 200 litrov žganja, kar sta točila v svojih gostilnah brez vsake prijave. Ravnikar pa je stojiel nad 5 hl vina, ki ga ni prijavil. Vsi trije so prodajali vino po zvišanih cenah in v kvaliteti, ki ni odgovarjala prijavljeni. Pri kupovanju vina so vselej v spremnici navajali manjšo količino, samo da so se jim zmanjšale trošarine in da so sebi koplili dobiček. To še ni dovolj, kajti pogostoma so tudi sleparili z merami.

Mozetič in Čadež sta se pritožila zaradi odmere davka in zaprosila za znižanje. Da bi še bolj utemeljila to pritožbo, sta zaprosila še za posojilo. A glej, ob preiskavi so našli pri Mozetiču poleg velike količine vkletnega vina nad 160 tisoč din v gotovini. In vendar je ta »siromak« zaprosil za posojilo.

Čadež je imel od lani junija meseca najeto delovno sčlo, ki pa je ni ne socialno zavaroval in niti mesečno plačeval. Kar se tiče Ravnikarja, je preiskava odkrila, da je protizakonito trgoval črez mejo, ker so pri njem

našli gume neznanega izvora. Sam priznava in pravi, da se kesa svojega dejanja.

Zanimivo bo, če se malce bolj od blizu spoznamo s preteklostjo teh treh solkankih špekulantov. Znano je, da je bil Mozetič za časa fašistične Italije in še

Nedelja prostovoljenega dela na gradiliščih zadružnih domov

Zadružni domovi naj bodo vaščanom krepka vez — souvažnikom močnejši jez

V nedeljo 15. februarja je bila splošna delovna akcija po skoraj vseh gradiliščih zadružnih domov v goriškem okraju.

V Gradlšču je bilo na delu staro in mlado

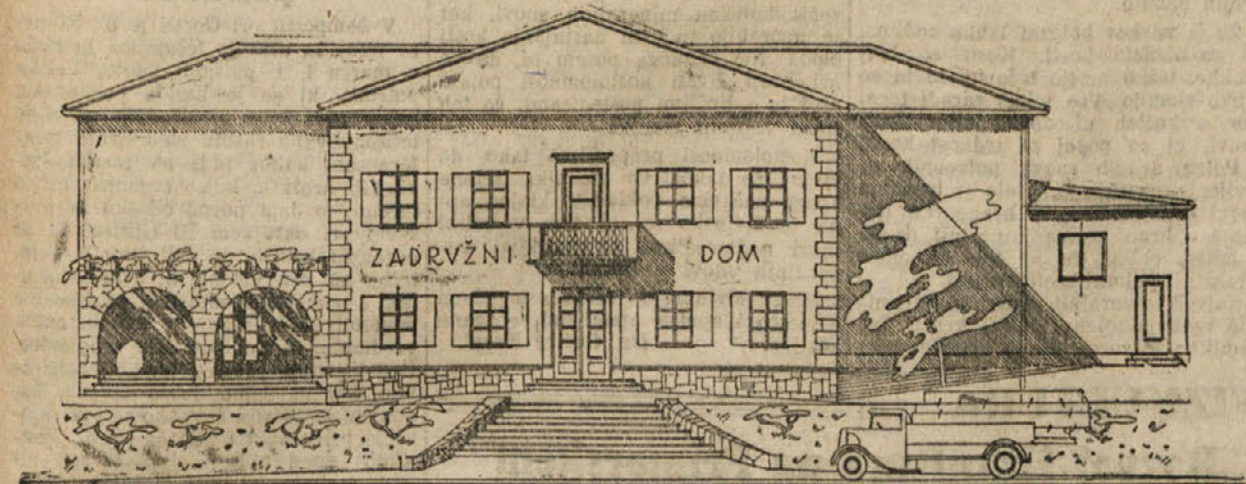
Na gradilišču zadružnega doma v Gradlšču je bilo zelo pestro in živahno. Delalo je tam okrog sto domačinov, 126 mladincev in mladinskih brigad, ki delajo na gradnji Nove Gorice, in 20 mladincev iz delovnega kolektiva Podjetja za gradnjo cest LRS v Novi Gorici. Na gradilišču je igrala domača mladinska god-

bila 42 m³ peska ter nasekali 4 m pripekljati do že pripravljene apnenice 20 m³ drv. Pionirji so nabrali 17 q starega železa, ki ga bodo uporabili pri gradnji. Tistim maloštevilnim nergačem, ki še danes stojijo ob strani, lahko služijo za vzgled matere padlih borcev narodno osvobodilne borbe, kot n. pr. tov. Ivanka Čibelj in Ivana Zonta, ki so vključili svoj vi-soki starosti 65 let b'le pri delu vztrajne in požrtvovalne.

V popoldanskih urah se je vas zbrala na masovnem sestanku, kjer so obravnavali razna važna gospodarska vprašanja in gradnjo njihovega zadružnega doma ter soglasno

Tudi delovni kolektivi tovarn in podjetij se vključujejo v delo

To so delovni uspehi le nekaterih vasi in morajo biti vzpodbuda ostalim vasetem. Po razvoju dela se vidi, kako je iniciativna in delavna krajevna uprava za gradnjo zadružnega doma. Volje ne manjka prav nikjer, le nekateri vse preveč odlašajo in nimajo dovolj gibčnih delovnih prijemov in ne znajo dovolj široko zajeti. Res, da se tu in tam stavlja tudi razne ovire, toda s sodelovanjem vseh se dajo tudi te premostiti. Zadnji čas so

Načrt zadružnega doma v Trnavem pri Gorici

ba, veselje pa je bilo opazovati posamezne delovne skupine, ki so pri svojem delu pele naše slovenske narodne in partizanske pesmi.

Mladinci iz delovnih brigad so gradili dovozno cesto do gradilišča in so se ob prihodu na delo zavezali, da ne bodo prej nehali, dokler cesta ne bo zgrajena do kraja.

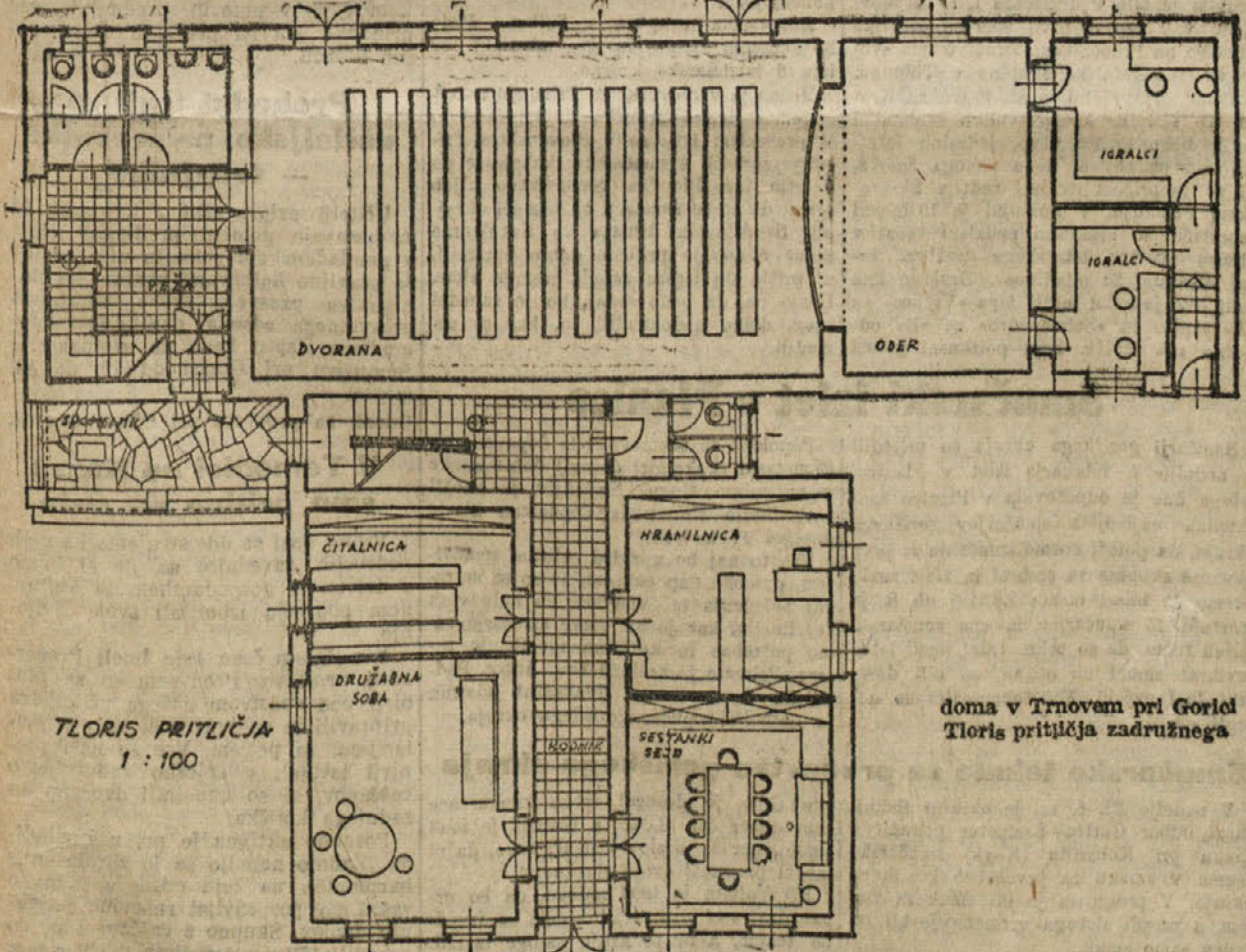
Gradilšče samo, ki je na ruševinah bivšega doma pesnika Simona Gregorčiča, pa je bilo pravo miravljšče. Delo je bilo razdeljeno po skupinah. Eni so kopali temelje za predvidene novogradnje, drugi so pospravljali ruševine, tretji pa čistili opeko in pripravljali teren, kjer naj se dvigne v najkrajšem času zadružni dom. Vsek se je trudil, da napravi čim več, niti najstarejši, niti najmlajši — pionirji — niso hoteli zastajati. Med pridnimi graditelji bil tudi najstarejši vaščan 82-letni Franc Saksida, ki se je čutil nekam

Tudi v Mirnu smo se začeli resno pripravljati

V Mirnu so pričeli z resnejšimi pripravami za gradnjo zadružnega doma šele v nedeljo dne 15. februarja. Dom bodo v Mirnu gradili na pogorišču bivše čevljarke zadruge, ki so jo okupatorji v času NOV zažgali. Udeleženci iz domače strojarne, obnovevno zadruge in čevljarkega podjetja so čistili pogorišče in opeko, ki jo bodo uporabili za gradnjo. Vse-elo so bili pozdravljeni na delu tečajniki iz administrativnega tečaja iz Bilj in upravnega tečaja predsednikov in tajnikov KLO, ki je v Mirnu. Dela so se udeležili tudi pionirji z

se za gradnjo vse bolj zavzeli tudi gradbeni tehniki in inženirji. Inženirji in tehniki Splošnega gradbenega podjetja Primorje so prevzeli izdelavo načrtov in del v krajih Vipava, Col, St. Vid, Ajdovščina, Podkraj in Predmeja. Gradbeni tehniki Podjetja za gradnjo cest so prevzeli izdelavo načrtov in vodstvo strokovnih del v Brdih, tehniki in inženirji podjetja »Zidgrade« pa bivše Mirensko. Ne zastajajo tudi inženirji in tehniki sekcije za vzdrževanje proge Gorica.

Delovni kolektivi tovarn in podjetij sprejemajo obveznosti in se vključujejo v gradnjo s strokovnimi deli in denarnimi prispevki. Kurilnica Gorica bo delala 4 ure v produkciji v pomoč pri gradnji. Delavci v Cementarni Anžovo so v nedeljo 15. februarja delali 7 ur v tovarni in zaslužek v znesku 27.500 din poklonili kot svoj prispevek za gradnjo zadružnih domov.

doma v Trnavem pri Gorici
Tloris pritličja zadružnega

mladega ob doživljanju, da so na razvalinah doma njegovega mladostnega prijatelja in pevovodje Simona Gregorčiča gradi nov kulturni dom — zadružni dom.

Uspeh nedeljskega prostovoljnega dela na gradilišču zadružnega doma v Gradlšču se da s številkami izraziti takole: Udeleženci iz mladinskih delovnih brigad Nova Gorica so napravili 400 m ceste, očistilih 23 m² temeljev. Da so se pa vaščani požrtvovalno vrgli na delo, priča to, da imajo danes poleg tega pripravljene, ga že tudi 38 m³ kamenja, 9200 kom. opeke, 2500 kom. strešnikov, 2500 kom. opeke, 2500 kom. strešnikov in postavili dve poljski apnenici. Vas Gradlšče ima ob taki delavnosti in požrtvovalnosti pogoje, da bo do 27. aprila dokončala svoj zadružni dom ter na spomin-ska ploščo napisala: »Vaščanom bodi krepka vez — souvažnikom močnejši jez, kot so napisali leta 1881. ustanovitelji »Bralnega in pevskega društva« na Gradlšču.

Dol—Predmeja napoveduje tekmovanje vsem vasetem okraja

Tudi v vasi Dol — Predmeja so se v nedeljo 15. februarja zbrali prebivalci in podvihnili rokave ter se lotili dela na gradilišču zadružnega doma samega. V popoldanskih urah so prostovoljno dosegli lep uspeh. Organizacija Zveze borcev je poselkala 15 m³ Novega lesa in nakopala 41 m³ kamenja. Mladinci in žene so pripra-

užiteljstvom na čelu. Vabilu krajevne uprave za gradnjo zadružnega doma se niso odzvali samo nameščenci: mi-zarske delavnice ISTOK v Mirnu, ki se še niso odločili z pomoč pri gradnji in pa delavci podjetja ZIDGRAD, ki gradijo cesto.

V Oseku so se lotili dela

V Oseku bodo zgradili zadružni dom. Priprave, ki so v teku in ki kažejo, da so se resno oprijeli dela, dajejo nove spodbude tudi onim, ki so v začetku morda nejevolno gledali na stvar. Danes pa imajo že pripravljeno 60 m³ kamenja, 40 m³ peska, zgradili so poljsko apnenico, ki je že naložena in bo dala 60 q apna za zidanje. Pripravljeno imajo že tudi jamo za gašenje apna. Do gradilišča so speljali novo cesto.

Priprave v Vogrskem

Na gradilišču zadružnega doma na Vogrskem imajo 13 m³ kamenja, 50 kub. metrov peska, pripravljeno 50 q apna (na gradilišču 26 q), 12 q cementa, 10 q starega železa in 4000 kom. opeke.

V Ajdovščini so čistili ruševine

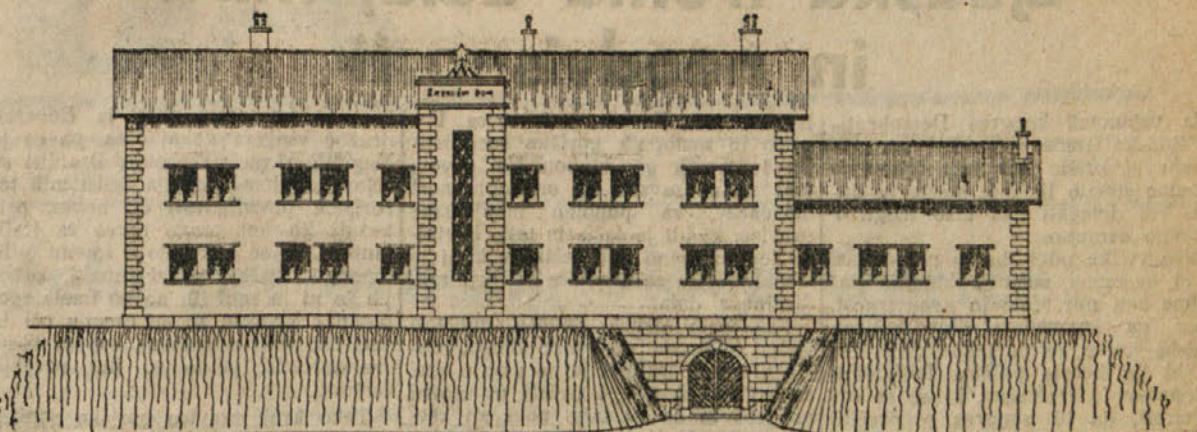
Dne 15. februarja so delali tudi v Ajdovščini. Čistili so ruševine, kar bo stal zadružni dom. Pospravili so 18 m³ ruševin; pripravili so 40 m³ kamenja, 10 kub. metrov stare opeke ter 5 kub. metrov peska.

Nova krojaško-šiviljska zadruga v Šempetru

V začetku tega meseca se je ustanovila v St. Petru na pobudo doma-čih krojačev in šivilj krojaško-šiviljska zadruga, ki obeta vedno večji razmah. V lepih značnih prostorih nad »Tekstilom« na glavni cesti so si uredili svoj glavni delovni prostor s petimi stroji, električnimi likalniki in vsem potrebnim. Danes šče zadruga 20 članov; od teh jih dela 10 v centralni delavnici v St. Petru, po pet članov pa v podružnicah v Renčah in Volčji dragi. ki sta prav tako popolnoma opremljeni. Te dni se bo osnoval tudi v Biljah šiviljski oddelček, katerega bo vodila tov. Otilija Černe.

S to ustanovitvijo je bil napravljen na zadružnem področju našega okraja lep korak naprej. Krojaške in šiviljske delavnice imajo dobro izurjen kader strokovno izvežbanih tovarnišev in tovarišic, ki bodo skušali zadovoljiti vse še tako izbirne naročnike. Pričakujejo tudi, da jih ne bodo obiskali samo posamezni potrošniki, marveč, da bodo v kratkem dobili večja naročila tudi od raznih podjetij, okraja ter vlade LR Slovenije.

Člani novoustanovljene zadruge naj s tovariškim tekmovanjem in v edinstveni pokažejo, da so prepojeni z novim zadružnim duhom, ki bo njim samim kakor tudi celokupnosti v velik korist. Centralni krojaški in šiviljski delavnici ter njenim podružnicam želimo obilo uspeha!

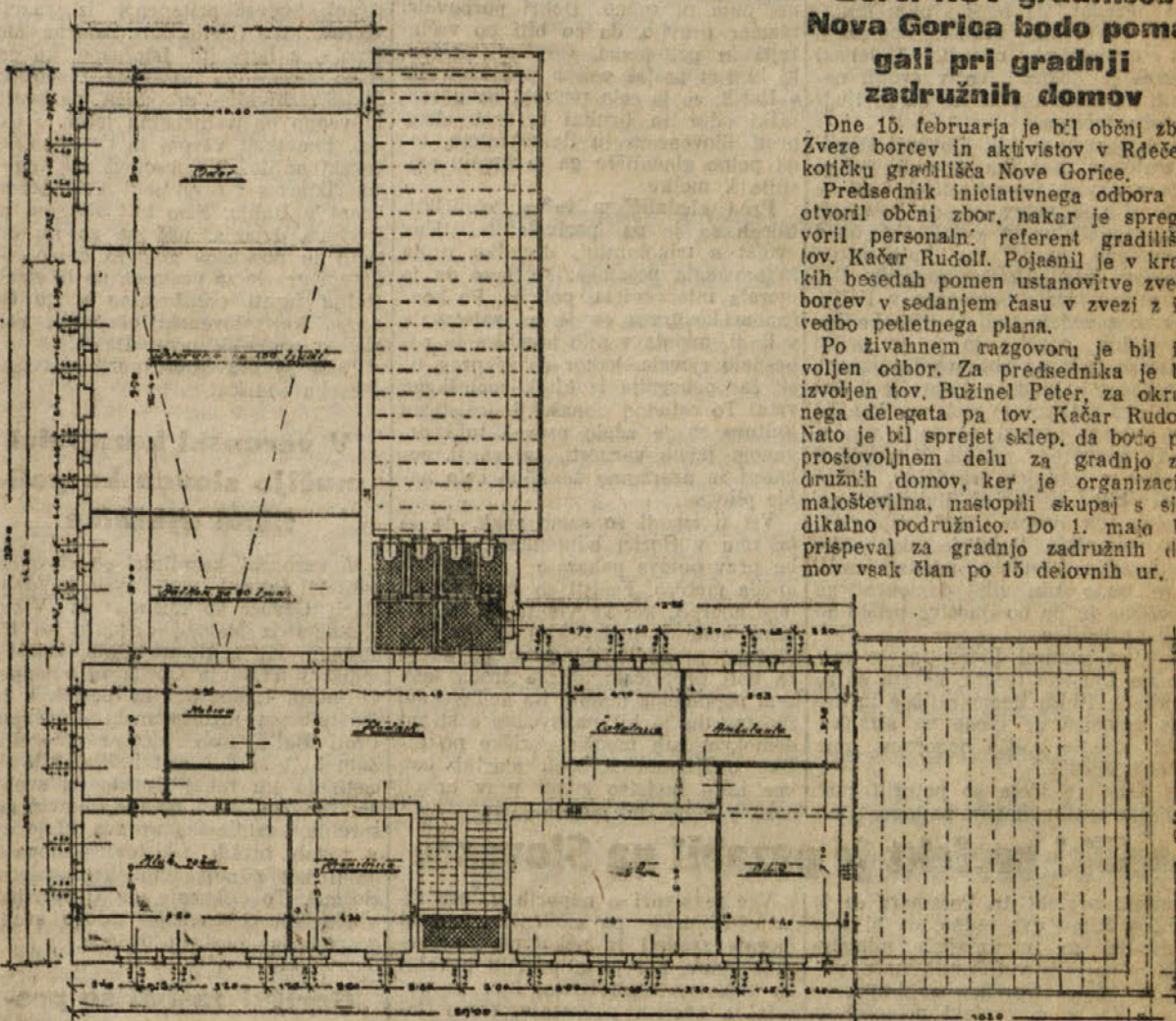
Tako bo izgledal zadružni dom v Oseku, ko bo dograjen

Borci NOV gradilišča Nova Gorica bodo pomagali pri gradnji zadružnih domov

Dne 15. februarja je bil občni zbor Zveze borcev in aktivistov v Rdečem kotičku gradilišča Nove Gorice.

Predsednik iniciativnega odbora je otvoril občni zbor, nakar je spregovoril personalni referent gradilišča tov. Kačar Rudolf. Pojasnil je v kratkih besedah pomen ustanovitve zveze borcev v sedanjem času v zvezi z izvedbo petletnega plana.

Po živahnem razgovoru je bil izvoljen odbor. Za predsednika je bil izvoljen tov. Bužinel Peter, za okrajnega delegata pa tov. Kačar Rudolf. Nato je bil sprejet sklep, da bodo pri prostovoljnem delu za gradnjo zadružnih domov, ker je organizacija maloštevilna, nastopili skupaj s sindikalno podružnico. Do 1. maja bo prispeval za gradnjo zadružnih domov vsak član po 15 delovnih ur.

Tloris I. nadstropja zadružnega doma v Oseku

Vas Prvačina je prejela tedensko prehodno zastavico okrajnega odbora OF za najboljše uspehe v prvem tednu gradnje zadružnih domov v goriškem okraju

V nedeljo 15. februarja je vas Prvačina doživela lep uspeh dela pri gradnji svojega zadružnega doma, ki so ga nazvali »Zadružni dom Edvarda Kardelja«. Ze v zgodnjih jutranjih urah je bilo v Prvačini vse živahno. Izobešene so bile zastave, godba je igrala po vasi in pravo praznično razpoloženje je zajelo prebivalce, ki so hoteli na svoje gradilišče. Prišli so zidarji iz sindikalne podružnice Podjetja za gradnjo cest LRS Solkan. V delo so se vključili tudi pionirji, ki so vzeli voz in po vasi pobirali železo in žebje. Na gradilišču samem pa je bilo elišati najprej kratke ukaze, potem pa so se vsi lotili dela. Razobešili so načrt svojega bodočega zadružnega doma in vsak, ki je šel

mimo, si ga je ogledal, zatem pa spet hitro prijel za rovnico ali lopato, da bo dom čimprej gotov. Eni so kopali kamenje, 10 voznikov je kamenje vozilo na gradilišče, drugi so kopali temelje, tretji mešali beton. Žene so zlagale opeko, prinašale vodo, kamenje itd. Nihče ni hotel zastajati. V petih urah je bilo opravljeno sledeče delo:

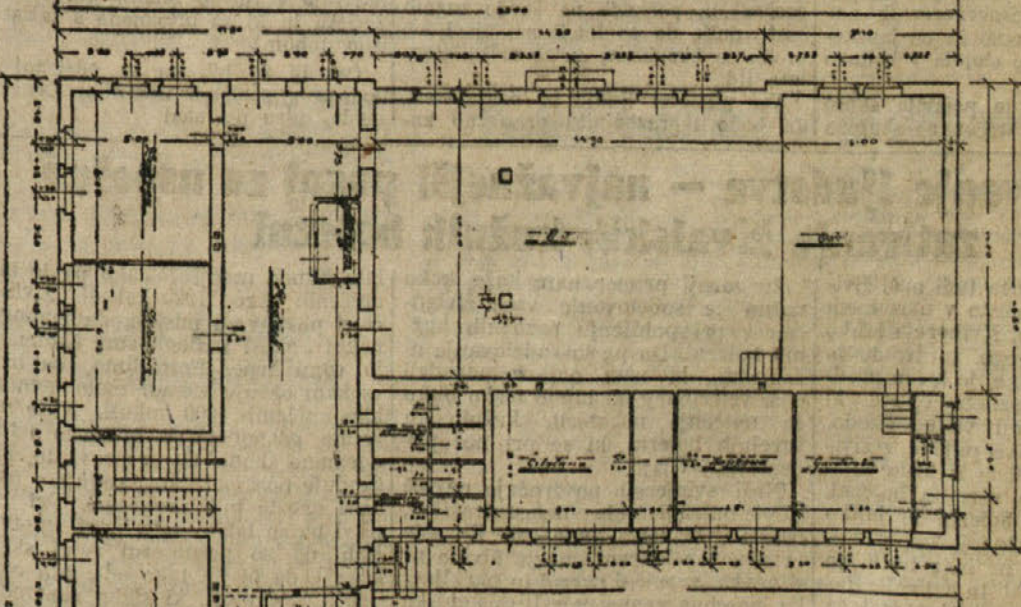
Razkrite 60 m² strehe, izkopanega in na gradilišču pripeljanega 10 m³ kamenja, 15 m³ izkopa temeljev, položena 80 m³ betona ter zloženo 5000 komadov opeke. Poleg 9 zidarjev je delalo tudi 140 domačinov.

Po delu je bilo krajše zborovanje na gradilišču. Zborovanje je otvoril tov. Andrej Kozim in pozdravil za-

stopnike Okrajnega OF odbora, ki so prišli na gradilišče. Zatem je spregovoril ljudski poslanec in predsednik Okrajnega LO ter sekretar OK OF tov. Albin Duja. V jedrnatem govoru je orisal pomen gradnje zadružnih domov za razvoj kmečkega združništva in dvig kmetijske proizvodnje. Prav posebej pa je naglasil, da bodo zadružni domovi odigrali važno vlogo kot kulturni centri za odpravo razlike med mestom in vasio.

V imenu okrajne uprave in sindikatov je spregovoril tov. Loize Donja, tajnik IO Okrajnega sindikalnega sveta, ki je govoril o povezavi in medsebojni pomoči delavca in kmeta v izvrševanju našega plana in izgradnji socializma v naši domovini.

Podelil je krajevo upravo za gradnjo zadružnega doma v Prvačini tedensko prehodno zastavico Okrajnega OF odbora s pozivom, naj prebivalci vasi Prvačina tudi v bodoče tako vztrajno delajo na gradnji.

Tloris pritličja zadružnega doma v Oseku

Prehodno zastavico je sprejel tov. Andrej Kozim, ki je v imenu prebivalcev in krajevne uprave za gradnjo zadružnega doma napovedal tekmovanje vsem vasetem goriškega okraja, predvsem pa še svojemu najresnejšemu tekmeču — vasi Gradlšče in izjavil, da bodo prebivalci vasi postavili svoj dom do 27. aprila, t. j. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte.

Važno je poudariti tudi to, da se pevski zbor in godba, ki je ena najstarejših v okraju, že pripravljajo na veliki dan — otvoritev zadružnega doma. Posebno imenitno se je prebivalcem Prvačine zdelo še to, da jih je na dan otvoritve gradbenih del obiskalo celo filmsko podjetje Triglav in snemala njihovo delo. Če si prilehnili ta dan pogovoru vaščanov, si zvedel to, da so tu ljudje, ki so razumeli naš nov družbeni red, saj je to tisto, za čemer so vedno stremeli in za kar so se toliko let borili.

Z onstran meje

Ob ogromni udeležbi slovenskih in italijanskih demokratov je bila v Gorici ustanovljena demokratična

Ljudska fronta dela, miru in neodvisnosti

Na ustanovni kongres Demokratične ljudske fronte v Verdujevo gledališču je prišlo kar nepričakovano ogromno število ljudi iz mesta in dežele. Vsi delegati mti niso mogli v prepolno dvorano.

Tako velika udeležba je pač dokaz, da si ogromna večina obmojne pokrajine želi mir, delo in neodvisnost, kakor ga izpoveduje demokratična Ljudska fronta, ne pa tako stanje, kakor bi ga hotela pešična fašistična prelopačev in izživalcev, ki so se organizirali, da bi kongres preprečili. Za Gorico je bil kongres velik dogodek. Njegov pomen je tem večji, ker so si fašisti ravno Gorico izbrali za gnezdo svojega izživanja, za širjenje narodnostnega sovraštva, za ustvarjanje neredov, da bi s svojim divjaštvom preprečili bratski sporazum med obmejnimi narodi. Nedeljski kongres je dokazal, da v svojih namelih ne bodo uspeli ter da je ljudstvo eito fašizmu.

Na kongresu so bili Slovenci številno zastopani, saj jim pripada velika vloga v okviru Demokratične ljudske fronte v naši pokrajini, da ustvarijo most prijateljstva in sodelovanja med slovenskimi narodi in italijanskim ljudstvom, kar je že v programu Demokratične fronte Slovencev v Italiji. Tega se zavedajo tudi italijanske demokratične množice in je to prišlo do izraza tudi na zborovanju samem.

Predsednik Ljudske fronte treh Benečij, republikanski poslanec Ronfini je v svojem govoru poudaril zgodovinski preporod mladih slovenskih narodov v zadnjem razdobju, ki bi moral biti za zgled italijanskemu ljudstvu, da doseže tisti napredek, za katerim teži. Dejal je, da edino Demokratična ljudska fronta jamči, da se bodo ohranile demokratične svoboščine in da bo ljudstvo prišlo do novih pridobitev.

Socialist general Piacentini je orisal cilje Ljudske fronte, katere so se oklenile v Italiji demokratične in delovne množice ne glede na stranke, da bi dosegle boljše bodočnost, mir in neodvisnost.

Te temeljne ideje so potrdili tudi drugi govorniki, kakor poslanec Pel-

legrini, inž. Berini, profesorica Boscaro in zastopnik goriške socialistične federacije g. Chiabon. Vsi govorniki so se zavzeli za enakopravnost Slovencev, za popolne manjšinske pravice, ki jih je fašizem tako brutalno teptal, ravno tisti fašizem, ki si je izbral Gorico za središče svojega razdiralnega dela.

Fašistična drhal, katere duhovni vodja je znani odvjetnik Blessi, doma nekje iz Dalmacije, je storila vse, da se ne bi mogel držati ustanovni kongres in da bi tako pokazali vsemu svetu, da je vsa Gorica in pokrajina za fašizem, ne pa za mir. Vrnili so se celo v dvorano z g. Blessijem na čelu. Koliko je bilo med njimi Goričanov ali pa vsaj iz pokrajine, nam ni znano. Dobri poznavalci razmer pravijo, da so bili po večini tuji in pritepenci. Odvjetnik Blessi, ki bi rad postal velika politična sila v Italiji, se je celo povzpela na govorniški oder in bruhal iz sebe strup proti Slovincem in demokratom, toda polno gledališče ga je kmalu prisililo k molku.

Pred gledališčem in v okoliških ulicah se je po porivala fašistična svojat s trikolorami, divjaško tulila in napadala posameznike, tako da je morala intervenirati policija. Po končanem kongresu se je pa zaletavala v ljudi, metala v njih bombe in po besnelo rjavela, kakor da je prav tisti čas pobegnili iz kletk zoološkega vrta. To ostudno obnašanje fašistične kulture se je zdelo preveč tudi organom javne varnosti, saj so ti obaltni in nesramne ženšine celo nanje pljuvali.

Vsi ti izpadi so samo znak, da je fašizem v Gorici odklenkalo, kar se bo prav ootovo pokazalo pri volitvah aprila meseca. Fašisti so prav zaradi tega znočili, ker so videli, da so njihove nade z nedeljskim kongresom klavrnopropadle. Ljudstvo pa se je še bolj prepričalo, da je treba fašizem popolnoma uničiti. Na nedeljskem zborovanju je bil napovedan s strani demokratijh množice goriške pokrajine odurnemu fašizmu smrtni boj, ker hoče ljudstvo živeti prav tu ob meji v miru in prijateljstvu.

Goriški prefekt je pozabil na Slovence

Goriški prefekt dr. Palamara se je mudil v Rimu dva tedna, da bi tam razpravjal na merodajnih ministrstvih o perečih vprašanjih naše pokrajine. Mnogi Goričani so bili prepričani, da bo g. prefekt prinesel iz glavnega mesta kako razveseljivo novico, da bo prinesel s seboj dekret o ustanovitvi proste cone, kup denarja za obnovo hiš in za javna dela itd., ker je gospodarski položaj Gorice in okolice pravi obupen. Se nikoli ni bilo v naši pokrajini toliko brezposelnih kot ravno sedaj po ratifikaciji mirovne pogodbe. Ze samo to dejstvo potrjuje, da je bila meja krivično potegnjena, ko so zapadni zavezniki nasilno odrezali Gorico od njenega zaledja.

S kakimi težavami se je g. prefekt moral boriti v Rimu, da je prinesel vsaj nekaj obljub, kar se tiče javnih del, nam ni znano; toda glede pravištev proste cone pa ni uspel, čeprav se trgovski sloji in goriški industrijski prav od proste cone največ pričakovali.

Goriško sodišče oprošča fašistične teroriste

V sredo je bila pred goriškim sodiščem zelo poučna razprava proti skupnim oboženim fašističnim teroristom, proti tistim, ki izvajajo in vodijo nasilja proti Slovincem in demokratijh Italijanom že od lanskega septembra, ko je stopila v veljavo mirovna pogodba.

Pred sodniki se je pojavila skoro vsem Goričanom dobro znana skupina

razbijačev, v kateri so bili: Busatta Giovanni, Lovini Francesco, Fontani Arduino, Moscarda Ernesto in Gigliotti Felice. Vsi so bili obtoženi groženj in poškodb na škodo raznih oseb, dalje da so imeli neprijavljeno orožje in eksploziv, da so vršili atentate itd.

Vsi pametni ljudje bi pričakovali, da bodo ti razbojniki primerno ka-

znovani in odstranjeni iz človeške družbe vsaj za nekaj časa, pa se je dogodilo ravno nasprotno. Branilci so človekoljubna dejanja fašističnih teroristov povzdigovali do nebes, prikazali jih kot prave borbe za italijanstvo, ki se žrtvujejo v imenu milijonov, s kratka, pravi junaki, kakor jih še ni in tudi jih ne bo imela zgodovina! Mnogim so se orosile oči in verjetno tudi sodnikom, saj so vsem vse oprostili, edino so jim pozabili čestitati.

Tako kroji pravico goriško sodišče razbojnikom, ki jih je iz svoje sredine izločila vsa poštena italijanska javnost in ki nimajo tukaj nič opraviti, razen da po naročilih svojih delodajalcev vršijo zločine. Saj niso Goričani, temveč pritepenci iz raznih vetrov, tako Gigliotti iz Salerna, Moscarda iz Istre itd. Istočasno, ko goriško sodišče za dokazana razbojstva oprošča moralne propalce, pa sedijo še vedno po italijanskih ječah v Gorici, Benetkah, Veroni in Cremonisi. Venski antifašisti, obojeni od Angli-amerikancev v bivši coni A in deportirani v Italijo. Niso bili obsojeni na izvršena dejanja, pač pa so jih obtožili le poskusov golovih dejanj. Četudi gre le za poskuse, ne bi smela Italija igrati poniževalne vloge dušvarja, ker slovenski obojeni niso ničesar zagrešili proti Italiji.

Taka je pravičnost goriškega fašističnega sodišča!

V veronski kaznilnici mučijo slovenske politične ujetnike

V veronski kaznilnici so slovenski politični jetniki Ivan Pavšič iz Idrije, Marij Gerbec iz Ročinja in Viktor Kukanja iz Malega dola, ki so bili obsojeni od angloameriških vojaških sodišč v Trstu in Gorici in odpeljani v Italijo. Imenovani so postali s 15. septembra jugoslovanski državljani. Proti Italiji niso ničesar zagrešili. Zato bi bila dolžnost italijanskih oblasti, da jih takoj izpuste na svobodo. Toda to se ni zgodilo, temveč nasprotno, kaznilniška uprava, ki je vsa v rokah bivših fašistov, postopa z njimi kot z največjimi kriminalnimi zločinci. To dokazuje, da Gasperijeva vlada verno izvršuje naloge svojih gospodarjev onstran Oceana.

Goriški fašisti so pretepli našega antifašista

V ponedeljek ob 2. uri ponoči je skupina fašistov, ki jih vodi zneni razbojnik in pretepač Carli, napadla v dvorani »Ginnastica« ugodnega goriškega trgovca in partizanskega borca tovariša Ivana Brica in ga tako hudo pretepla, da se je moral zateči k »Zelenemu križu«, kamor so ga odpeljali.

Tolpa petnaštih razbojnikov bi ga bila prav gotovo ubila z raznimi predmeti, kakor bokserji, da ni intervenirala policija, ki je bila v dvorani, toda to. Bric je kljub temu do bil tako težke udarce, da ima na glavi globoko in nevarno rano. Kvestura je aretirala ob tej priliki razbojnika Carlija in še nekega drugega pajdaša.

Sprašujemo se, do kdaj bo trajalo takšno stanje, ki ne dovoljuje mirnim ljudem, da bi se svobodno gibali po mestu? Kdaj bo policija končno odločno nastopila proti znanemu razbojniškemu gnezdu neofašistov, ki se skrivajo v raznih mladinskih organizacijah in ki so prepojene s fašističnim duhom?

Cas bi že bil, da se odstrani ta sodega z goriških ulic, ker drugače ne bo miru pri nas!

Slo do sodelovanja med veterinarji in ljudstvom, to je pomoči, ki jo morajo pri tem nuditi množične organizacije. Množične organizacije bi morale razviti na vsi živahno propagando in vzbuditi med ljudmi zanimanje za vreden način pobijanja živalskih bolezni. Zlasti bi morale množične organizacije na sestankih poudarjati, da je treba takoj prijavljati vse sumljive primere bolezni, ne pa šele takrat, ko se je bolezen že razvila in razširila. Množične

organizacije bi morale tudi napraviti propagando za obisk različnih predavanj, ki jih imajo veterinarski strokovnjaki v vseh večjih krajih. Množične organizacije bi morale same organizirati taka predavanja, kjer bi se ljudje seznanili s pojavi različnih kužnih bolezni in njihovim širjenjem. Le na ta način bomo lahko zajeli veliko škodo, ki jo povzročajo različne živalske bolezni in s tem zboljali našo živinorejo kot važno panogo našega gospodarstva.

O kostolomih pri naši živini

Kostolomnost je bolezen, ki se najbolj čisto javlja pri goveji živini in prasičih, pozimi in spomladi, posebno pa še, če je bila med letom suša.

Žival, ki boluje na kostolomnosti, je navadno slabe reje, težko se vdičuje in hodi. Če je bolezen napredovala, se žival niti dvigniti ne more več. To se dogaja največ pri visoko brejih živalih.

Ze iz znakov bolezni lahko sodimo, da so obbolele kosti. Kostj so bolj mehke, težko nosijo težo telesa in se lahko zlomijo. Vse to pa zaradi tega, ker v kosteh ni dovolj mineralnih snovi, ki so pogoj za trdnost kosti.

Poleg drugih snovi, potrebnih za življenje, sprejema telo mineralne snovi in vitamine iz hrane. Če teh snovi v hrani primanjkuje, ali pa so v takšni obliki, da jih telo ne more izrabiti, nastopi kostolomnost.

Največ mineralnih snovi in vitaminov vsebuje zelena, sladka krma. Razumljivo je torej, da se kostolomnost

pojavi pozimi in v zgodnji pomladi, to je takrat, ko hranimo živino z manjvredno krmo, v kateri teh snovi ni dovolj. Se manj je mineralnih snovi v krmi, ki je rasla v suši, ko je primanjkovalo vlage in tako rastline niso vzkale iz zemlje dovolj v vodi raztopljenih mineralnih snovi.

Pri brejih živalih je potrebna še večja količina mineralnih snovi, ker se uporabijo tudi za nastajanje kosti ploda. Nič čudnega potem ni, da se pri breji živali kostolomnost pojavi prej in s hujšimi posledicami, če teh snovi v hrani manjka.

Kostolomnost preprečimo tako, da živini že takoj, ko zmanjka zelene krme, začnemo pokladati klajno apno in živalsko sol. S tem v veliki meri nadomestimo primanjkljaj mineralnih snovi v hrani.

Mnogi živinorejci rabijo z uspehom namesto klajnega apna zmlete žgane kosti.

Dr. Gosler Karel.

FIZKULTURA

Razvoj fizkulture na Primorskem

Primorska od Jadrana do Triglava je polna naravnih krasot. Zato ima tudi vse pogoje za razvoj vseh panog sporta in fizkulture. Za časa četrtstoletne italijanske okupacije je bil sport in plavalstvo le za sinove in hčere petičnih ljudi in tistih, ki so uživali posebne privilegije fašistične stranke, za ljudi, ki so se pripeli v naše kraje iz notranjosti Italije.

Zavedno slovensko delovno ljudstvo, oropano vseh kulturnih in narodnostnih pravic, je moralo trdo delati najnevarnejša dela, da si je prislužilo kosček kruha. Ni se moglo ne kulturno, ne gospodarsko razvijati. Zaželelo je šele po osvoboditvi. Kljub oviram ZVU v bivši coni »A« in teroru civilne policije so se vršili množični fizkulturni nastopi mladine v Gorici, Trstu in drugih manjših središčih. Ustanovila so se Planinsko društvo v Gorici, planinsko društvo »Krne« v Kobaridu in Sosko smučarsko društvo na Livku, v katerem so bili vključeni vsi ljubitelji zimskega športa bliskega goriškega okrožja.

Množično se je razvila fizkultura v vseh panogah šole po priključitvi. Med drugim je bilo v decembru l. 1. ustanovljeno v Postojni prvo športno letalsko društvo na Primorskem. Društvo ima svoje športno letalske skupine v Tolminu, Solkanu, Ajdovščini in St. Petru na Krasu. Te skupine kažejo veliko zanimanje za letalsko modelarstvo, jadralno letalstvo in padalstvo, nova panoga športa, ki se je pričela uvajati tudi v Slovenskem Primorju. V Postojni je 10 dnevnih teoretičnih in praktičnih padalskih tečajev v okviru športno letalskega društva. Tečaj obiskuje 30 mladincev. Društvo ima tudi dve jadralni letali tipa »Vrabe« za »A« izpite in »Salamandro« za »B« odnoeno »C« izpite. Prvi poizkusni polet

primorskih jadralcev so bili v nedeljo 15. t. m. v Postojni s šolskim letalom »Vrabe« po končanem plenumu delegatov športnega letalstva iz Slovenskega Primorja.

Ob tej priložnosti je bila pohvaljena športno letalska skupina »Soča« iz Solkana. V znak priznanja so prejeli posebno značko »Maketo«. Svoj planski kolektor je modelarska skupina »Soča« prekorajila v januarju za 67 %. Z uspehom so zaključili tudi izpite prvega osnovnega modelarskega tečaja s sledenjem rezultatom: 30 % odličnjakov, 60 % prvodobil in 10 % dobrih ocen. Tečaj je vodil bivši pilot Boris Trpin iz Solkana. Najboljši tečajnik je prejel darilo v obliki orodja za izdelavo modelov. V bližini bodočnosti bodo tečajniki v modelarstvu položili tudi »B« in »C« izpite. Od športno letalskega društva bodo dobili za spopolnitev delavnice 4000 din. Delavnico so s lastnimi sredstvi, z izkupičkom raznih pridružen dobro opremlili in nabavili precej orodja, furnirja, vezanih plošč in posebnega papirja za izdelavo modelov. Izdelali so tehnično dobro 22 letalskih modelov, 6 pa jih pravkar dokončujejo.

Modelarska skupina v Solkanu šteje 32 aktivnih članov in dve mladinki ter ima 3 modelarske krožke.

Močno je v Slovenskem Primorju razvit nogomet, lahka atletika in smučarstvo. V preteklem letu so v Slovenskem Primorju zgradili 4 smučarske skakalnice po načrtih inž. Bloudka. Smučarstvo kljub temu, da so se smučarji ob pomoči krajin fizkulturnih društev in fizkulturne zveze Slovenije priljubeno dobro opremlili, ni prišlo do izraza zaradi premle zime. Upano pa, da bodo sedaj, ko je zapadel sneg, delno nadoknadili to, kar so zamudili.

Smučarski izlet v Planico

Smučarji goriškega okraja so priredili v nedeljo 7. februarja izlet v Planico. Istega dne je odpotovala v Planico tudi skupina najboljših smučarjev goriškega okraja, da položi normo smučanja iz prve obvezne skupine za srebrni in zlati znak. Vreme je bilo krasno. Zjutraj ob 8. je startalo 15 smučarjev in ena smučarka. Kljub temu, da so tekmovalci imeli letos privrkat smuči na nogah, so bili doseženi lepi uspehi. Vsi tekmovalci so dosegli normo.

Smučarske tekme za prvenstvo goriškega okraja

V nedeljo 22. t. m. je okrajni fizkulturni odbor Gorica-Sempeter priredil v Livku pri Kobaridu (Kovk) smučarske tekme v smuku za prvenstvo goriškega okraja. V programu je bil smuk in slalom, a zaradi slabega vremena je bil izveden samo smuk.

Smuka se je udeležilo 26 tekmovalcev in sicer 9 mladincev in 17 članov. V prvih jutranjih urah je vreme kazalo tako slabo, da je izgledalo, da se tekme ne bodo mogle vršiti. Naši smučarji pa se niso ustrašili vremena, temveč so takoj trastrali progo, katere je bila 800 m dolga s povprečno višinsko razliko 250 m. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Član: 1. Podgornik Anton, FD Cepovana, 24,8; 2. Gruđen Rihard, FD Cepovana, 25,6; 3. Namar Kazimir, FD Volga, 29,0; 4. Murovec Ivan, FD Cepovana, 33,0; 5. Skok Ludovik, FA Lokve, 34,0; 6. Hojak Valdi, FD Cepovana, 34,0; 7. Jež Peter, FD Ajdovščina, 37,6.

Mladinci: V klasifikaciji se je plasil sam tov. Krivec Bruno, FD Cepovana, na isti progi v času 48,0. Mladince Konstantin Mikuz bi bil lahko dosegel dober čas, kot je izgledalo, ker je eden zelo dobrih in znanih fizkulturnikov iz gimnazij Sempeter, a je imel smolo, ker si je zlomil smuč. Tudi tov. Hauptman iz Kranj-

Popoldne so tekmovalci iz Cepovana na 25 metrski skakalnici dosegli dobre skoke v najlepšem slogu. Najboljše je skočil tov. Bruno Krivec iz Cepovana, ki je dosegel 17 metrov.

Vse to naj bo v zgled ostalim smučarjem, posebno Cepovancem, ki so se ustrašili pešačenja iz Cepovana do kolodvora sv. Lucija, kar je za prave smučarje samo potrebno in koristno razgibanje telesa. Pohvalo je zaslužil tov. Anton Podgornik iz Cepovana, dvakratni udarnik in najboljši smučar goriškega okraja.

Smučarske tekme v Lokvah

V nedeljo 29. t. m. bo smučarsko prvenstvo na Lokvah v teku na 18 kilometrov za člani in 8 km za mladince.

Smučarje vabimo, da se pravočasno vpišejo pri FD Volga v Solkanu in pri Fizkulturnem odboru v Sempetru.

Popoldne bodo tekme v smuku in slalomu ter skoki na 25 metrski skakalnici.

Važne fizkulturne konference

Po navodilih republiškega centra za fizkulturni znak bodo v mesecu februarju svetovne konference nosilcev fizkulturnega znaka, mladine s prog in drugih graditelj, demobiliziranih borcev JA ter ostalih fizkulturnikov vseh naših FD in FA, ki še niso vključeni v tekmovanje za fizkulturni znak.

Na teh konferencah bodo razpravljali predvsem o nalogah petletnega plana FISAJ-a, in sicer: Propaganda množičnosti fizkulturne organizacije, prizadevanje, da se omogoči nadaljevanje tekmovanja za fizkulturni znak vsem tekmovalcem z raznih delovnih akcij, popularizacija telesne vzgoje, kakor tudi osnovne naloge množičnega dela vseh fizkulturnih organizacij, da se tako prikaže korist fizkulturnega dejstevstva, kar je potrebno, da se odo na ta način lažje usposablja za tekmovanje za fizkulturni znak in da se telesno in duševno utrjuje.

Konference bodo v naslednjih krajih: Ajdovščina, St. Peter, Cepovana, tovarna Anovno in Levpa-Testeni.

Omenjeni centri naj takoj organizirajo konference; zlasti naj na ožjih sestankih z vsemi množičnimi organizacijami na

vasi temeljito pripravijo vse potrebno za izvedbo nalog, ki jih bo poslal okrajni center za tekmovanje za fizkulturni znak.

Tekmovanje za fizkulturni znak

V nedeljo 29. t. m. bodo tekmovalci za fizkulturni znak polagali obvezno normo za smučanje na Lokvah. Vabljeni so vsi tekmovalci, da položijo to normo, ker se jim sedaj nudi edina prilika za letos. Zbor tekmovalcev bo za bivši ggrarski okraj na Lokvah ob 8.30; za ostale bo preskrbljeno prevozno uredstvo. Vsi se morajo predhodno javiti na Okrajnem fizkulturnem odboru v Sempetru za zadnji vpis in pojasnil.

Učitelji tečajniki so uspešno izkoristili 10 dnevne semestralne počitnice

V Sempetru pri Gorici je bil 5dnevni tečaj za učitelje tečajnike, ki bodo v marcu t. l. polagali izpite. Velika potrebna, ki se je kazala po terenu, kakor tudi želje posameznih učiteljev tečajnikov na raznih sindikalnih konferencah, kakor tudi po raznih študijskih krožkih, ki so organizirani po terenu, je dala povod odseku za prosveto pri okrajnem IO Gorica, da je organiziral od 5. do vključno 10. t. m. tečaj, na katerem naj bi učitelji-tečajniki s pomočjo predmetnih profesorjev poglobili svoje znanje v tem in onem predmetu, ki jim pač dela preglavice. Učiteljsko je predlog tembolj pozdravilo, ker se samo dobro zaveda, kaj pomeni ta tečaj v času, ko se vrše največje priprave na bodoče izpite. Marsikdo izmed njih pa tudi iz teh ali onih razlogov ni imel možnosti, da bi se lahko temeljito pripravil na smov.

Dasiravno si je prosvetni odsek, kot tudi predavateljski zbor prizadeval, da bi se tečaj izvedel čim boljše, vendarle ni bilo povsed pravilnega razumevanja na strani samih tečajnikov. Na tečaj se je odzvalo le 23 učiteljev-tečajnikov, dočim so ostali raje šli na počitnice. Vse priznanje pa gre brezdvomno onim, ki so se zavedali nujne potrebe po izgraditvi in poglobitvi svojega znanja. Vse priznanje pa zasluži tudi profesorji-predavatelji, ki so svoj kratkotermi odmerjeni odmor žrtvovali za skupno korist. V prvi vrsti gre zaslugi predvsem tov. Zadnecu in Kalinu, profesorjema na nižji gimnaziji v Ajdovščini, kakor tov. Vodniku, profesorju iz Ljubljane, ki se je sredi svojega najintenzivnejšega dela pri pripravljanju gradiva za novo prirotopisno knjigo, ki bo v kratkem izšla, z veseljem odzval našemu pozivu.

Razpoloženje med tečajniki je bilo nad vse tovariško, saj so bili kot ena družina. Ob koncu tečaja so se razšli vsi z eno samo željo, da bi se taki tečaji še prirejali, ker so v tem kratkem času v gotovih predmetih več pridobili, kot na prejšnjih dvomesečnih tečajih.

Prehodni izpit za učiteljske pripravnike — tečajnike

Učitelji pripravniki — tečajniki, ki nameravajo položiti prehodni izpit v pomladanskem roku in niso poslali še pravilno kolokvane prošnje na ministrstvo prosvete preko okrajnega prosvetnega odseka, naj to storo nemudoma. Izpiti bodo na gimnaziji v Sempetru pri Gorici od 10. do 13. marca.

Odsek za prosveto pri IO — Gorica.

V Temenici na Krasu smo pridno na delu

V naši vasi se udeležujemo na vseh področjih, zavečajoč se, da si bomo z delom na gospodarskem in kulturnem področju izboljšali svoje življenje.

V zadnjem času smo imeli Prešernovo proslavo. Predvsem so se pionirji pod vodstvom našega učiteljskega pripravili in so vprizorili igro z recitacijami in petjem. Vse so naši pionirji izvajali v splošno zadovoljstvo vsačanih, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotčka.

Posebno aktivna je pri nas mladina. Zadnje nedelje se je zbrala in s harmoniko na čelu odšla v požgano vas Lipo pospravljat ruševine požganih domov. Skupno z vsačani Lipe so naredili 170 prostovoljnih ur in s tem pripomogli, da bodo naši domovi čimprej obnovljeni.

Na splošno je v naši vasi veliko zanimanje za prostovoljno delo. Okolišili smo na svojih ramedih vse grozote fašizma, kateri nas je zatiral in uničil še tisto, kar smo imeli. Dames z veseljem obnavljamo, ker se zavedamo, da tudi s tem utrjujemo našo neodvisnost in gospodarsko moč države in hkrati s tem tudi pravični mir.

Prebivalstvo Vipolž si je izbralo prvi čas za popravo vaških poti

Slabo vreme, ki smo ga imeli v mesecu januarju, je prebivalstvo vasi Vipovže v Brdih koristno izrabilo. V velikem številu je odšlo na prostovoljno delo. Popravili so stranske poti, ki so bile v zelo slabem stanju. Že leta in leta se ni nihče brigal za te poti; ne Italijani, ne Angli-američani niso ničesar ukrenili, da bi prispevali na pomoč delovnemu ljudstvu. Sedaj so se vsačani sami lotili dela ter podzidali podporne zidove, speljali vodo v občestne jake ter tako usposobili vake in poljske poti, da bodo služile svojem namenu. Ta samoiniciativnost prebivalcev Vipovž zasluži vso pohvalo.

»Nova Gorica« naj bo izraz hotenja našega delovnega ljudstva. Zato dopisuje v njo in ji pridobivajte naročnikov!